

Стандартизація, сертифікація та нормування у сфері захисту довкілля

спеціальність	183 Технології захисту навколишнього середовища	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Захист довкілля та раціональне природокористування	факультет	біотехнологій
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

Коляда Ольга Василівна

Вища освіта – Луцький національний технічний університет, спеціальність «Екологія та охорона навколишнього середовища»; Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» спеціальність 162 «Біотехнології та біоінженерія»

Науковий ступінь – кандидат сільськогосподарських наук, 06.01.04 – Агрохімія

Вчене звання – доцент

Досвід роботи – більше 5 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 10 навчально-методичних розробок;
- співавторка 6 наукових робіт опублікованих у виданнях, які включені до науко-метричних баз Scopus та/або Web of Science; 14 наукових робіт опублікованих у фахових виданнях України;
- учасниця наукових конференцій.

телефон	0969924053, 0995049764	електронна пошта	30995049764@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle
---------	---------------------------	------------------	--	-----------------------	-----------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів знань щодо загальних положень стандартизаційної та сертифікаційної діяльності у сфері захисту довкілля, екологічної сертифікації та екологічного маркування продукції, а також нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище за для збалансованого використання, збереження та відтворення природних ресурсів
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 14 годин лекції, 18 годин практичні роботи; модульний контроль (2 модулі); підсумковий; контроль – залік
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності	<p>ЗК.03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ФК.01. Здатність контролювати й оцінювати екологічні ризики впливу техногенних об'єктів і господарської діяльності на довкілля.</p> <p>ФК.02. Здатність використовувати науково-обґрунтовані методи обробки результатів досліджень в галузі технологій захисту навколишнього середовища</p>	Програмні результати навчання	<p>ПР.04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.</p> <p>ПР.07. Розробляти системи екологічного управління з дотриманням вимог ISO 14004, встановлювати процедури та планувати і реалізовувати природоохоронні заходи протягом всього життєвого циклу продукції.</p> <p>ПР.09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного забруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів.</p> <p>ПР.13. Використовувати у практичній діяльності знання вітчизняного та міжнародного природоохоронного законодавства.</p> <p>ПР.18. Відшуковувати, оцінювати і аналізувати наукову і технічну інформацію, необхідну для розробки і впровадження у виробництво інноваційних природоохоронних технологій та обладнання.</p>
-----------------------	--	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Основи стандартизації та сертифікації у сфері захисту довкілля

Лекція 1.	Основи екологічної стандартизації	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Види нормативних документів, порядок їх розроблення	Самостійна робота	Метрологія та метрологічна діяльність в Україні. Стандарти в галузі поводження з промисловими та побутовими відходами. Стандарти з радіаційної безпеки. Система стандартів з безпеки довкілля, праці та життєдіяльності населення Системи управління якістю та системи екологічного управління. Органічна та екологічна сертифікація та маркування: особливості та відмінності. Стандарти в галузі екологічного управління, прийняті в Україні Зелений офіс. Зелений клас
Лекція 2.	Державна система стандартизації України. Система стандартів у галузі охорони довкілля	ПЗ 2	Стандарти з охорони атмосферного повітря, якості води та ґрунтів		
Лекція 3.	Міжнародна діяльність в галузі стандартизації навколишнього середовища	ПЗ 3	Стандарти серії <i>ISO 14000</i>		
Лекція 4.	Основи екологічної сертифікації. Державна та міжнародна система сертифікаційної діяльності	ПЗ 4	Екологічна сертифікація продукції		
Лекція 5.	Екологічне маркування	ПЗ 5	Екологічне маркування продукції		

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Загальні засади нормування у сфері захисту довкілля

Лекція 6.	Теоретичні основи нормування антропогенного навантаження на довкілля	ПЗ 6	Санітарно-гігієнічне нормування речовин за токсичністю та небезпечністю	Самостійна робота	Основні підходи до оцінки впливу антропогенних процесів на природу. Нормування розмірів санітарно-захисної зон промислових об'єктів. Міжнародні екологічні стандарти з контролю за станом водних об'єктів. Нормування якості продовольчої сировини та продуктів харчування. Нормування антропогенного навантаження на рослинні угруповання та тваринний світ.
Лекція 7.	Нормування якості природних сфер	ПЗ 7	Нормативні показники якості атмосферного повітря		
		ПЗ 8	Нормативні показники якості води		
		ПЗ 9	Нормативні показники якості ґрунтів		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Білецький Е. В., Янушкевич Д. А., Шайхлісламов З. Р. Управління якістю продукції та послуг. Харків. торгов.-економ. інститут КНТЕУ. Харків : ХТЕІ, 2015. 222 с.
2. Міронова Н. Г., Білецька Г. А. Екологічна стандартизація і сертифікація: навчальний посібник. Львів:Новий Світ 2000, 2020 р. 140 с.
3. Петровська М. Нормування якості довкілля: навчальний посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 300 с.
4. Стойко І.І. Стандартизація, сертифікація, метрологія: навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя. 2020. 210 с.
5. Хільчевський В. К., Забокрицька М. Р., Кравчинський Р. Л. Екологічна стандартизація та запобігання впливу відходів на довкілля : навч. посібник. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2016. 192 с.

Методичне забезпечення

6. Берзіна С.В., Капотя Д.Ю., Бузан Г.С. Екологічна сертифікація та маркування: методичний довідник. Київ: вид-во Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 114 с.
7. Вдовенко С. А., Панцирева Г. В. Екологічна стандартизація і сертифікація. Методичні вказівки для виконання практичних робіт та організації самостійної роботи студентами денної форми навчання спеціальності 101 «Екологія» освітнього ступеня«магістр». Вінниця: РВВ ВНАУ, 2017. 48 с.
8. Коляда О.В., Головань Л.В. Стандартизація, сертифікація та нормування у сфері захисту довкілля: конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Харків: РВВ. ДБТУ, 2024. 32 с.
9. Нормування антропогенного навантаження на природне середовище: метод. вказівки до виконання практичних робіт для здобувачів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 101 «Екологія» ; Держ. біотехнол. ун-т ; ук-лад.: О.В. Коляда, О.С. Чалая, Л.В. Головань, Ю.Ю. Чуприна, І.М. Бузіна. Харків: [б. в.], 2023. 110 с.
10. Тимофеева Л. А. Міжнародна стандартизація та сертифікація системи якості: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 34 с.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістюповторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковимповторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.